

Kansanedustaja Eeva-Johanna Elorannan vaikuttamisraportti 2011-2015

Johdanto

Isoisäni isä Evert Eloranta teki SDP:n kansanedustajana 1900-luvun alussa työtä sen ajan vähäosaisten puolesta. Sata vuotta myöhemmin minä sain kansalaisilta valtakirjan jatkaa hänen työtään oikeudenmukaisemman ja tasa-arvoisemman yhteiskunnan puolesta. Sitä valtakirjaa olen parhaan kykyni mukaan pyrkinyt toteuttamaan. Neljä vuotta kansanedustajana on vierähtänyt nopeasti.

Paljon olemme saaneet hallituspuolueena aikaan neljän vuoden aikana, mutta vielä paljon jää tehtävää. Kuuden puolueen hallituksen työ, joka lopulta kutistui neljän puolueen hallitukseksi, on ollut haasteellista ja paljon kompromisseja on asioissa jouduttu tekemään. Paljon olemme kuitenkin omia tavoitteitamme läpi saaneet. Tämän kauden parhaita saavutuksia ovat nuorisotakuu jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle, vanhuspalvelulaki, uusi sosiaalihuoltolaki, yhdenvertaisuuslaki, tasa-arvoinen avioliittolaki, opintotukiuudistukset (mm. sen sitominen indeksiin), omaishoitajien aseman parantaminen, pääomatuloverokannan nostaminen 30 prosenttiin, perusturvan korotus 100€/kk, verotuksen lapsivähennys, joustava hoitoraha alle 3-vuotiaiden lasten vanhemmille, asuntopoliittiset uudistukset, ilmastolaki, maksuttomat kalastusoikeudet yli 65-vuotiaille ja eläkeläisten aseman parantaminen (perusvähennyksen kasvatus 2012-2015, kunnallisveron eläketulovähennys pieni- ja keskituloisille eläkeläisille 2015, joiden ansioista keskituloiselle eläkeläiselle jää vuodessa 450 euroa enemmän kuin vuonna 2011).

Tähän Kansanedustajan vaikuttamisraporttiin olen koonnut työni joitakin tuloksia tältä vaalikaudelta. Mukana ovat tekemäni valtiopäivätoimet ja osa niistä muista asioista, joita olen laittanut alulle tai joita olen ollut mukana tekemässä tai jotka ovat muuten olleet keskeisiä tällä hallituskaudella. Näiden lisäksi on suuri määrä muita keskusteluja, tapaamisia ja viestinvaihtoa lukemattomien kansalaisten ja erilaisten sidosryhmien kanssa. Lisäksi olen tavannut ja ottanut vastaan eduskunnassa suuren määrän erilaisia ryhmiä eri oppilaitoksista ja yhdistyksistä. Nämä kaikki ovat tärkeä osa kansanedustajan työtä ja osaltaan vaikuttavat niihin päätöksiin ja siihen vaikuttamistyöhön, jota olen eduskunnassa tehnyt.

2011

Eduskuntakausi alkoi todella pitkällä hallitusneuvotteluilla. Uusi hallitus aloitti kuitenkin tarmokkaasti työnsä ja alkoi pureutua talouden rakenteellisiin ongelmiin. Ensimmäisiä kohteita oli harmaan talouden kitkeminen. Eduskunta päättikin 15.11.2011 yksimielisesti laista, jonka mukaan jokainen yhteiselle rakennustyömaalle tuleva liitetään verohallinnon rekisteriin ennen työnteon alkua. Kuvallinen tunnistekortti on ollut pakollinen jo aiemmin, mutta vastedes rakennuttajalla, pääurakoitsijalla ja työnantajalla on lisäksi velvollisuus huolehtia, että kortissa on myös veronumero. Myös oppositio antoi tälle tukensa.

Vuonna 2011 tein seuraavat aloitteet ja kirjalliset kysymykset:

Lakialoite:

- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Toimenpideoitteet:

- Opettajien valtakunnallisen tutkinto- ja kelpoisuusrekisterin perustaminen
- HPV-rokotteen ottaminen rokotusohjelmaan sekä tytöille että pojille

Kirjalliset kysymykset:

- Energiajuomien myynnin kieltäminen lapsille
- Vieraskuntalaisten opetuksesta aiheutuvien kustannusten korvaaminen
- Kardiologien koulutusjärjestelmän muuttaminen
- Lasten- ja nuorisopsykiatrian yhdistäminen

Näistä aloitteista ainakin HPV-rokotteesta tehty aloite on toteutunut ja rokote on saatu rokoteohjelmaan. Minun ohellani useat muut kansanedustajat ovat tämän tärkeän rokotteen puolesta toimineet. Energiajuomien kieltäminen ei ministerin vastauksen mukaan ollut mahdollista, mutta ainakin sivistysvaliokunnassa keskustelimme koulurauhalain yhteydessä siitä, josko energiajuomien käyttö olisi perusteltua kieltää koulun järjestyssäännöissä. Opettajien valtakunnallisen tutkinto- ja kelpoisuusrekisterin perustaminen on ollut monta kertaa sivistysvaliokunnan kanssa keskustelussa, mutta rekisterin toteuttaminen jää seuraavalle kaudelle.

2012

Mielenterveysongelmat olivat vuonna 2012 paljon julkisessa keskustelussa mm. järkyttävien perhesurmien vuoksi. Tein mielenterveysasioista mm. kirjallisen kysymyksen koskien Kelan kuntoutusterapian korvauskäytäntöjä ja mielenterveysongelmiin sairastuneiden nopeampaa pääsyä kuntoutusterapiaan. Tämän taustana on se, että mielenterveysongelmat ovat suurin työkyvyttömyyttä aiheuttava tekijä nykyään. Näistä yleisin on masennus, jonka takia työkyvyttömyyseläkkeellä on 38 000 suomalaista. Kasvava osa heistä on nuoria alle 30 -vuotiaita. Suurena ongelmana on se, että Kelan korvaamaan kuntoutusterapiaan on korkea hakukynnys, ja usein potilas joutuu odottamaan useita kuukausia pelkän lääkehoidon varassa, vaikka varhainen kuntoutus ehkäisisi sairauspoissaoloja ja ongelmien pahenemista.

Tähän liittyen tein hallitukselle myös toimenpideohjeen kansallisen mielenterveysohjelman laatimisesta. Ehdotin, että sen laatimisessa tulisi kiinnittää huomiota erityisesti lapsiin, sillä terveen mielen kehittyminen alkaa jo varhaislapsuudessa. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin, sosiaalisten ja ihmisenä olemisen taitojen parantaminen tulisi aloittaa lasten- ja nuorten kasvu- ja kehitysympäristöissä. Varhaiskasvatuksella on erityisen suuri merkitys sosiaalisuuteen kasvattajana ja sosiaalisten lähtökohtien tasoittajana koulua varten. Ennaltaehkäisy ja varhaisen puuttumisen lisäksi mielenterveyden hoitojärjestelmässä ja – käytännöissäkkin olisi vielä kehitettävää. Kun terapiaan pääsisi varhaisessa vaiheessa eivät ongelmat pahenisi, eivätkä työkyvyttömyys ja sairauspoissaolot pitkittyisi vaan psyykkisten ongelmien yhteiskunnalle aiheuttamat välittömät ja välilliset kulut pienentyisivät. Samasta aiheesta jätin myös keskustelualoitteen Suomen mielenterveyspolitiikasta eli ehdotin, että eduskunta olisi käynyt ajankohtaiskeskustelun aiheesta. Ikävä kyllä keskustelu ei toteutunut.

Kirjallinen kysymykseni Käypä hoito -suositusten laatimiseksi aikuisten syömishäiriöiden hoitoon johti siihen, että ministerin pyynnöstä Käypä hoito –työryhmä alkoi laatia suosituksia aikuisten syömishäiriöiden hoitoon. Toimin tuohon aikaan Syömishäiriöliiton puheenjohtajana ja näin ollen järjestin eduskunnan kansalaisinfossa seminaarin aiheesta *Syömishäiriöiden syistä, esiintyvyydestä, hoidon saatavuudesta ja ongelmista*. Asia kiinnosti yleisöä ja mediaa runsaasti ja saimme salin täyteen kuulijoita eli noin 80 henkilöä.

Vaihdoin syksyllä ympäristövaliokunnasta perustuslakivaliokuntaan. Perustusvaliokunta osoittautui varsinaiseksi työleiriksi, kokoukset olivat pitkiä, sillä suuri osa eduskunnan käsittelyssä olevista asioista käy läpi perustuslakivaliokunnan tarkastelun. Valiokunnan tehtävänähän on lainoppineita asiantuntijoita

kuullen pohtia, voidaanko laki säätää tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä vai tarvitaanko perustuslain säätämisyjärjestystä.

Vuonna 2012 tein seuraavat aloitteet ja kirjalliset kysymykset:

Toimenpideoitteet:

- Kansallinen mielenterveysohjelma
- Uskonnon opetuksen korvaaminen kaikille yhteisellä uskontotiedon ja etiikan oppiaineella

Keskustelualoite:

- Suomen mielenterveyspolitiikka

Kirjalliset kysymykset:

- Tiedepoliittisen strategian laatiminen
- Toimeentulotukilain soveltaminen lapsen kesätyöansioihin
- Varusmiesten yhdenvertaisten yhteiskunnallisten osallistumisoikeuksien turvaaminen
- Hepatiitti B -rokotteen saaminen kansalliseen rokotusohjelmaan
- Aurinkoenergian hyödyntäminen Suomessa
- Kelan ja Työterveyslaitoksen tutkimusosaston tulevaisuus
- Suomeen yksin tulleiden turvapaikanhakijalasten oikeuksien toteutuminen
- Kelan kuntoutuspsykoterapian korvauskäytäntö ja mielenterveysongelmaisten nopeampi pääsy kuntoutusterapiaan
- Käypä hoito -suositusten laatiminen aikuisten syömishäiriöiden hoitoon
- Kohtuuhintaisten pankkipalvelujen turvaaminen
- Yhteiskuntatakuun toteutuminen erityistä tukea tarvitsevien nuorten osalta
- Jatkokysymys vieraskuntalaisille järjestettävästä opetuksesta aiheutuvien kustannusten korvaaminen kunnille
- Lasten kanssa työskentelevän henkilön rikostaustan selvittämisestä annetun lain muuttaminen
- Kidutettujen käännytys takaisin kotimaahan

2013

Sivistysvaliokunnassa oli käsittelyssä koulurauhalaki ja oppilas- ja opiskeluhuoltolaki. Koulurauhalaisissa kyse on siitä, että opettajilla on riittävät valtuudet työrauhakysymysten selvittämiseen. Nyt on mm. mahdollisuus teettää oppilaalla jälki-istunnossa tehtäviä kun tähän asti siellä on saanut vain istuttaa. Oppilas voidaan velvoittaa siivoamaan aiheuttamansa sotku, mikäli se on hänen ikätasolleen kohtuullista. Tärkeintä laissa on kuitenkin se, että oppilaiden vaikuttamismahdollisuuksia lisätään mm. koulun järjestyssäännön laadinnassa. On selvää, että kun oppilaat saavat yhteisiin sääntöihin vaikuttaa, on niihin noudattamiseenkin helpompaa sitoutua. Oppilaskunnat tulevat nyt kaikkiin kouluihin, myös alakouluihin pakolliseksi. Onkin hienoa, että lapset oppivat ihan pienestä asti sen, että asioihin voi vaikuttaa.

Oppilas- ja opiskeluhuoltolaisissa tärkein uudistus on, että koulukuraattori ja -psykologipalvelut laajentuivat myös toisen asteen oppilaitoksiin eli lukioihin ja ammattiopetukseen. Ongelmaksi uuteen lakiin jäi, että kuraattoriksi on jatkossa kelpoinen vain sosiaalityöntekijä tai sosionomi, joiden riittävyys saattaa muodostua kunnissa ongelmaksi. Virassa olevat kuraattorit säilyttivät pätevyytensä, mutta uusilla täytyy olla em. kelpoisuus. Sosiaalityöntekijöistä ja psykologeista on kova pula kuntasektorilla ja nyt tämän lain tarpeiden myötä ongelma kasvanee edelleen.

Tein lakialoitteen miedon oluen suoramyynnin sallimisesta pienpanimoille. Vaikka en itse olutta ollenkaan juo tein aloitteen siitä syystä, että pienpanimot ovat tärkeitä pienyrityksiä omalla alueellaan. Niiden vaikutus mm. matkailussa on tärkeä, sillä paljon erilaisia matkailijaryhmiä vieraillee niissä. Oluen suoramyynnin salliminen olisi hyvä kädenojennus näille pienille paikallisille yrityksille, jotka tuottavat alle kolme prosenttia maamme oluttuotannosta.

Järjestin seminaarin kirjalliseen kysymykseeni liittyen otsikolla *Miten uskonnonopetus tulisi kouluissa järjestää* eduskunnan kansalaisinfossa. Tilaisuus oli niin suosittu, että jopa tuolit loppuivat kesken, paikalla oli yli 80 kuulijaa. Järjestimme sen yhdessä kokoomuksen kansanedustajan Sanna Lauslahden ja vihreiden Outi Alanko-Kahiluodon kanssa. Aiheena oli uskonnonopetuksen yhteiskunnallinen ulottuvuus, ajatus siitä, että kaikille yhteinen katsomusaine edistäisi suvaitsevaisuutta sekä kulttuurista ja yhteiskunnallista lukutaitoa. Olisi tärkeää, että kaikki oppilaat opiskelisivat ja pohtisivat yhteisiä moraalinormeja ja muita tärkeitä ihmisyyden peruskysymyksiä yhdessä eikä lokeroituna ja eristettynä oman uskontonsa tunnille. Asia tuli esiin hienosti myös mediassa.

Järjestin seminaarin myös otsikolla *Kokemuksia ehkäisevästä lastensuojelusta*. Seminaarissa keskusteltiin seuraavista kysymyksistä: Mitä on ehkäisevä lastensuojelutyö ja mitä vaikutuksia sillä on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin? Millaista on tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta ehkäisevän lastensuojelun muotona? Mikä on tavallisen ihmisen merkitys lastensuojelussa tukea tarvitsevalle lapselle, nuorelle tai perheelle? Keskustelu oli vilkasta ja paikalla oli runsaasti asiasta kiinnostunutta yleisöä.

Lakialoitteeni ja kirjallinen kysymykseni yliopistojen rahankeräysoikeudesta toteutui. Rahankeräyslakia muutettiin siten, että yliopistoille tuli oikeus toimeenpanna rahankeräyksiä varojen hankkimiseksi yliopistolain mukaisen toiminnan tukemiseen.

Kirjallinen kysymykseni asumistuen pienenemisestä eläkesäästöjen vuoksi johti uudistukseen asumistuen kokomaisuudistuksen osana. Tässä on kyse siitä, ettei asumistuen saajan yksityiseen eläkevakuutukseen tehtyjä säästöjä enää oteta huomioon asumistukea määriteltäessä.

Vuonna 2013 tein seuraavat aloitteet ja kirjalliset kysymykset:

Lakialoitteet:

- Laki alkoholilain 14 §:n muuttamisesta
- Laki rahankeräyslain 7 §:n muuttamisesta

Suullinen kyselytunti:

- Yliopistojen rahankeräysoikeus

Kirjalliset kysymykset:

- Pienpanimoiden suoramyynti
- Säteilybiologian tutkimuksen siirtäminen yliopistoille
- Asunto-osakeyhtiöiden saattaminen määräaikaaisesti kotitalousvähennyksen piiriin
- Asumistuen pieneneminen eläkesäästöjen vuoksi
- Opintotuen pieneneminen lapsensaannin seurauksena
- Opiskelijoiden veronpalautusten ulosmittaaminen Kelan opintotuen takaisinperinnässä
- Yliopistojen rahankeräysoikeuksien turvaaminen
- Ammattikorkeakouluopiskelijoiden yhdenvertaiset poissaolo-oikeudet
- Juomien happamuusmerkinnät
- Sektoritutkimuksen tulevaisuuden turvaaminen

- Pienpanimoteollisuuden kasvun esteiden poistaminen
- Säteilybiologian tutkimuksen tulevaisuus
- Uskonnonopetuksen korvaaminen yhteisellä uskontotiedon ja etiikan oppiaineella
- Langattoman teknologian haittavaikutukset

2014

Tammikuun lopulla vietettiin säännöllisen valtiopäivätoiminnan 150-vuotisjuhlan tiimoilta kansanedustajat kouluissa -viikkoa. Omalta osaltani viikko venähti useamman viikon mittaiseksi. Kävin tammikuussa ja vähän vielä helmikuussakin viidellä alakoululla, kolmella yläkoululla, seitsemässä lukiossa ja kahdessa eri ammattiopistossa. Tapasin näillä antoisilla vierailuilla koulujen opettajia, oppilaita ja oppilaskuntien jäseniä. Usein vierailu piti sisällään kansanedustajan kyselytunnin, jolloin yhden oppitunnin ajan vastailin oppilaiden kysymyksiin. Näitä vierailuja olen jatkanut edelleen.

Alakoululaisia kiinnostivat esimerkiksi se, miten monta kertaa olet nähnyt Sauli Niinistön livenä tai miten kansanedustajan työ vaikuttaa lasten asioihin. Yläkoululaiset halusivat tietää mielipiteeni nuorisovaltuustosta, sukupuolineutraalista avioliittolaista, pakkoruotsista tai nuorten työttömyydestä. Toisen asteen oppilaat olivat kiinnostuneita valtion velkaantumisesta, kuntaliitoksista, vanhustenhoidosta ja nuorten äänestysaktiivisuudesta.

Kun jo lapsena ja nuorena saa kokemuksen siitä, että asioihin voi vaikuttaa ja että jokaisen mielipide on tärkeä, kasvaa meille aktiivisia yhteiskunnan toimintaan osallistuvia ja vaikuttavia kansalaisia. Toivottavasti saamme samalla äänestysaktiivisuudenkin kasvamaan. Kuunnellaanhan siis herkällä korvalla lapsia ja nuoria.

Lakialoitteeni alle 4,7% oluen suoramyyntin sallimisesta pienpanimoille sai aikaan vilkkaan keskustelun ja palaute oli ainoastaan myönteistä. Muut edustajat yli puoluerajojen näkivät aloitteen myönteisen vaikutuksen kotimaiselle pienteollisuudelle, maaseudun elinvoimaisuudelle, työllisyydelle, matkailulle, lähiruualle ja ruokakulttuurille jne. Alkoholilain kokonaisuudistus ei tullut enää tämän eduskunnan käsittelyyn, vaan se päätettiin siirtää seuraavalle eduskunnalle. Vastuuministerin mukaan ehdottamani mietojen oluiden suoramyyntioikeus on kuitenkin kirjattu jo mukaan tulevaan lakiuudistustekstiin, joten suoramyyntioikeus toteutunee seuraavan eduskunnan aikana.

Järjestin eduskunnan Kansalaisinfossa 6.5. seminaarin otsikolla "*Onko huoli matkapuhelinsäteilystä turhaa.*" Seminaarini onnistui mainiosti. Sali oli täynnä ja medianäkyvyyttä sain tärkeälle asialle hyvin. Aiheeseen liittyvien lukuisten kysymysten takia pyysin istuntotauolla tammikuussa 2014 muutamia alan asiantuntijoita pohtimaan asiaa kanssani pienessä työryhmässä Turussa. Yhteisen pohdintamme tuloksena syntyi artikkelikokoelma, jonka myös tuossa seminaarissa julkaisimme. Tästä löydät linkin siihen <http://eeva-johanna.net/2014/05/06/langattoman-teknologian-riskit/>.

Olen erityisen iloinen siitä, että Ylen MOT -ohjelma teki ohjelman lasten ja nuorten kännykänkäytöstä. Kuvausryhmä haastatteli minuakin tuohon ohjelmaan aika perusteellisesti. Ohjelma lähetettiin 8.12.2014.

Tein aiheen tiimoilta myös lakialoitteen tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta. Langattoman viestinnän myötä myös tarve rakentaa tukiasemia ja radiomastoja on kasvanut. Tätä ei kuitenkaan ole riittävästi otettu huomioon kaavoituksessa eikä tukiasemien ja radiomastojen sijoittelua varten ole selkeitä pelisääntöjä myöskään tuoreessa tietoyhteiskuntakaaressa (917/2014). Matkapuhelimen käyttöön on yksilön mahdollista ainakin jossain määrin itse vaikuttaa. Tukiasemien ja radiomastojen säteily ei kuitenkaan ole yksilön itsensä hallittavissa. Näin ollen asiaan liittyy oikeudellisia ongelmia, jotka tulisi

ottaa huomioon lainsäädännön keinoin. Vaikka tukiasemien säteily on heikompaa kuin matkapuhelimien säteily, altistutaan sille kroonisesti, enemmän tai vähemmän esimerkiksi asuinpaikasta riippuen. Tukiasemasäteily ei ole jakautunut tasaisesti ympäristöömme vaan altistumistasoissa on suuria eroja esimerkiksi eri asuntojen tai työpaikkojen välillä, riippuen esimerkiksi siitä, miten lähellä tukiasemia ja radiomastoja ne sijaitsevat. Radiotaajuinen säteily ei ole ihmisille ja ympäristölle riskitöntä, vaan Maailman terveysjärjestön (WHO) luokituksen mukaan radiotaajuinen säteily on mahdollinen karsinogeeni (luokka 2B) eli mahdollisesti syöpää aiheuttava. Järjestän aiheesta seminaarin myös Turussa 19.3. 2015.

Sosiaalihuoltolaki oli hallitusneuvotteluissa yksi SDP:n tärkeimmistä tavoitteista. Lailla siirretään painopistettä erityispalveluista yleispalveluihin, vahvistetaan asiakkaiden yhdenvertaisuutta ja tiivistetään viranomaisten yhteistyötä. Tarkoituksena on siirtyä jälkien korjaamisesta niiden ehkäisyyn.

Laajassa lakipaketissa erityisen ilahduttavaa on lapsiperheiden aseman huomioiminen ja ennaltaehkäisevän tuen lisääminen. Esimerkiksi kotipalvelun rooli lapsiperheiden palvelumuotona oli merkittävä 1970—1990-luvuilla. 1990-luvulla 8,2 % lapsiperheistä sai kodinhoitoapua. Nyt lapsiperheiden osuus kotipalveluja saaneista on alentunut siten, että vuonna 2012 sitä sai enää 1,6 % lapsiperheistä. Vastaavassa ajassa lastensuojelun asiakasmäärä on noussut reilusta 40 000 asiakkaasta yli 100 000 asiakkaaseen. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä on noussut 10 000 lapsella.

Lisäämällä kotipalvelun tarjontaa voidaan palauttaa korjaavan ja varhaisen tuen suhdetta kohti aiempaa tilannetta ja auttaa suurta osaa lapsiperheistä ennaltaehkäisevästi. Uuden lain myötä perheillä on oikeus saada kotipalvelua, jos se on lapsen hyvinvoinnin kannalta välttämätöntä. Tällä hetkellä tilanne monissa Suomen kunnissa on, ettei kotipalvelua ole saatavilla lainkaan tai sen saamisen edellytyksenä on lastensuojelun asiakkuus. Kun kynnyksiä madalletaan, niin sillä parannetaan oleellisesti perheiden mahdollisuutta saada tukea juuri silloin, kun sen tarve on polttavimmillaan.

On selvää, että kun lisätään ennaltaehkäiseviä toimia, tulee tämä oleellisesti jopa kustannuksiltaan edullisemmaksi kuin korjaavat toimenpiteet, puhumattakaan sen inhimillisestä merkityksestä. Lastensuojelun asiakasmäärät pienenevät välittömästi, kun palveluja on mahdollista saada myös muuta kautta. Pidemmällä aikavälillä raskaiden korjaavien toimenpiteiden tarve vähenee huomattavasti, kun tukea pystytään antamaan ajoissa. Tällöin vakavia ongelmia ei pääse syntymään niin paljon kuin nykyisin ja ennen kaikkea lapset ja perheet voivat paremmin.

Ennaltaehkäisyn tiimoilta tein kirjallisen kysymyksen syöpäriskiseulontojen tehostamisesta. Mahasyöpä on maailmanlaajuisesti kolmanneksi yleisin syöpä, ja WHO:n syöväntutkimuslaitos IARC:in tuoreen raportin mukaan 80 prosenttia vuosittaisista miljoonasta uudesta tapauksesta syntyy tämän hoidettavissa olevan infektion seurauksena. Huolimatta näistä huolestuttavista luvuista, käytännöllisesti katsoen missään maassa ei ole käynnissä kansallista mahasyöpän torjuntaohjelmaa.

Kysyin myös oppimateriaalien tekijänoikeusongelmista. Erityisesti meneillään olevan opetusmenetelmien uudistamisen ja koulutusviennin kehittämisen myötä ongelmia tekijänoikeuksissa tulee yhä enemmän vastaan. Tekijänoikeuslaki ja työsopimuslaki vaikuttavat olevan keskenään ristiriitaisia. Olisikin perusteltua selkiyttää lainsäädäntöä sekä vahvistaa työnantajan asemaa tekijänoikeuslainsäädännön kohdalla.

Vuonna 2014 tein seuraavat aloitteet ja kirjalliset kysymykset:

Lakialoitteet:

- Laki tietoyhteiskuntakaaren muuttamisesta

- Laki väylämaksulain kumoamisesta

Suullinen kyselytunti:

- Yksin elämisen erityispiirteiden huomioon ottaminen
- Kiinteistön myyjän korvausvastuu

Kirjalliset kysymykset:

- Vapaaehtoistyön kulujen verovähennysoikeus
- Pakkoavioliiton kriminalisointi
- Syöpäriskiseulontojen laajentaminen ja tehostaminen
- Väylämaksujen poistaminen
- Sähköinen terveystili
- Elintarvikkeiden sisältämä asetaldehydi
- Matkakulujen vähentäminen verotuksessa osan vuotta työssä oleville
- Myyjän korvausvastuu kiinteistökaupassa
- Oppimateriaalien tekijänoikeusongelmat

2015

Perustuslakivaliokunta osoittautui erittäin työntäyteiseksi vaalikauden loppumetreillä. Työpöydällä oli valtaisa määrä lakiesityksiä, joiden perustuslainmukaisuus oli käytävä lävitse. Sote-uudistus vei eniten aikaamme, niin kuin mediasta saattoi huomata. Lausunnoissamme jouduimme toteamaan, että hallituksen sote-esityksessä sekä rahoitus että kansanvaltaisuus eivät toteutuisi perustuslain mukaisesti. Perustuslakivaliokunnassa pidimme kolmea eri mallia mahdollisena, mutta emme ottaneet kantaa yhdenkään vaihtoehdon puolesta. Kaikki kolme mallia ovat mahdollisia, mutta selvempiä olisivat maakuntamalli tai valtion ja kuntien työnjaon muuttaminen niin, että valtio ottaa enemmän vastuuta terveydenhuollosta. Yksitasoinen kuntayhtymämalli olisi epäselvin.

Perustuslakivaliokunnassa emme, ikävä kyllä, voineet Sosiaali- ja terveysuudistuksen viimeisintä, sosiaali- ja terveysvaliokunnan viimeisteleää malliakaan hyväksyä, sillä siinä oli edelleenkin ristiriitaa perustuslain suhteen. Sote-uudistus ei kuitenkaan kaatunut, vaan se jatkuu heti vaalien jälkeen. Tulevan hallituksen tulee ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja rahoitusuudistus kiireellisimmäksi tehtäväkseen. Kansalaisten sosiaalisten perusoikeuksien parantamiseksi on se ehdottomasti vietävä loppuun tulevalla vaalikaudella. Laajakantoinen ja koko maata koskeva uudistus on valmisteltava parlamentaariselta pohjalta eli yhdessä kaikkien puolueiden kanssa heti alusta lähtien. Nyt saavutettujen tulosten perusteella on löydettävissä malli, joka poistaa kansanvaltaisuutta ja rahoitusta koskeneet perustuslailliset epäilyt. Tärkeätä on, että kansalaisten yhdenvertaisuus palveluissa paranee ja palvelutuotannon taloudellista tehokkuutta nostetaan. Näin keskeisessä asiassa ei pidä kuitenkaan hosua, vaan tehdä ratkaisut huolella ja harkiten, siten että ne ovat perustuslainmukaisia, kurovat umpeen kestävyysvajetta ja parantavat sosiaali- ja terveyspalveluiden tasavertaista saavutettavuutta maan eri puolilla.

Soten jatkovalmistelussa tulee ottaa vakavasti perustuslakivaliokunnan kannanotot nyt lähinnä ajan puutteeseen kaatuneeseen järjestämislakiehdotukseen. On tärkeää, että on tarpeeksi aikaa arvioida eri hallinto- ja rahoitusmalleja perusteellisesti. Samoin kunnille pitää antaa riittävästi aikaa tulla kuulluksi jatkovalmistelussa. Nyt tälle ei ollut aikaa. Sote-uudistuksen jäämistä keskeneräiseksi on nyt kuitenkin turha jäädä kaivelemaan. Sen sijaan pitää kääntää katset tulevaisuuteen ja valmistautua uudistuksen jatkotyöhön avoimin mielin. Nyt on syytä asettaa tavoitteeksi järjestelmä, jossa voidaan turvata kansalaisille yhdenvertaisesti laadukkaat palvelut – vieläpä kustannustehokkaasti.

Pidin yllä keskustelua kulttuurin asemasta suomalaisessa yhteiskunnassa mm. tekemällä kirjalliset kysymykset elokuvien tuotantotukijärjestelmästä sekä taiteelle ja kulttuurille tehtyjen lahjoitusten verovähennysoikeudesta. Luova työ tuo kasvua ja uutta työtä. Vastikään julkistettu eurooppalainen selvitys nostaa esiin alojen merkityksen digitaalisen talouden vetureina. Kulttuuri- ja luovat alat ovat Euroopan suurimpia työllistäjiä ja ne ovat kasvaneet talouskriisistä huolimatta. Niiden kokonaisarvo on 535,9 miljardia euroa ja ne tarjoavat Euroopassa työtä 7 miljoonalle ihmiselle. Ala tarjoaa vastauksia myös alati pahenevaan nuorisotyöttömyyteen, sillä alat työllistävät erityisesti nuoria.

Vuonna 2015 olen tehnyt seuraavat aloitteet ja kirjalliset kysymykset:

Suullinen kyselytunti:

- Eriarvoisuuden vähentäminen ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus

Kirjalliset kysymykset:

- Tuotantokannustinjärjestelmän luominen kansainvälisille elokuville
- Jatkokysymys asetaldehydistä elintarvikkeissa
- Taiteelle ja kulttuurille tehtyjen lahjoitusten verovähennysoikeus

Toimintani kansanedustajana numeroina

Laki-, toimenpide- ja keskustelualoitteet	10
Kirjalliset ja suulliset kysymykset	48
Puheenvuorot istunnoissa	173

Läsnäolo täysistunnoissa

	Poissa	Istuntoja
2011	4	86
2012	9	130
2013	12	131
2014	10	133
2015	-	38

Eduskunnan Kansalaisinfossa pitämäni seminaarit

- 11.12.2012 Syömishäiriöt
- 4.4.2013 Kokemuksia ehkäisevästä lastensuojelusta
- 10.12.2013 Miten uskonnonopetus tulisi kouluissa järjestää?
- 6.5.2014 Onko huoli matkapuhelinsäteilyn terveysvaikutuksista turhaa?

Tiedotustoiminta

Lehtikirjoitukset	103
Tiedotteet	99

Valiokunnat ja muut toimielimet

Nykyiset toimielinjäsennydet ja tehtävät:

Perustuslakivaliokunta 26.09.2012 -
Sivistysvaliokunta 30.06.2011 –
Maa- ja metsätalousvaliokunta (vj) 30.06.2011 -
Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta 30.06.2011 -
Kansaneläkelaitoksen valtuutetut (vj) 30.06.2011 -

Aiemmat jäsenyydet ja tehtävät eduskunnan toimielimissä:

Perustuslakivaliokunta (vj) 03.05.2011 - 29.06.2011
Liikenne- ja viestintävaliokunta 03.05.2011 - 29.06.2011
Sivistysvaliokunta (vj) 03.05.2011 - 29.06.2011
Ympäristövaliokunta 30.06.2011 - 25.09.2012

Helsingissä 13.3.2015

Eeva-Johanna Eloranta
kansanedustaja, sd